

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 8. srpna 2023 v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Hodouška a soudkyně JUDr. Michaely Pařízkové a JUDr. Lenky Cihlářové odvolání obžalovaného [REDACTED], narozeného [REDACTED] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích ze dne 7. 6. 2023 č. j. 63 T 4/2023 – 352 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr.ř. se z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek **částečně zrušuje**, a to ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr.ř. se nově rozhoduje tak, že se obžalovaný [REDACTED] nar. [REDACTED] odsuzuje podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 40 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **tří roků a šesti měsíců**.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice **s ostrahou**.

Jinak zůstává napadený rozsudek **nezměněn**.

O d ů v o d n ě n í

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích byl obžalovaný [REDACTED] uznán vinným pokusem zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 21 odst. 1 k § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění krajského soudu dopustil stručně řečeno tak, že dne [REDACTED] 2022 v době kolem 17, 30 hodin v lese mezi obcemi [REDACTED] a [REDACTED] nedaleko cyklostezky, přepadl a pokusil se znásilnit formou soulože poškozenou [REDACTED] nar. [REDACTED] což se mu pro fyzický odpor poškozené nepodařilo, přičemž v důsledku takového napadení utrpěla posttraumatickou stresovou poruchu, která v závažné formě trvala nejméně ke dni 16. 2. 2023.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

2. Za uvedenou trestnou činnost mu krajský soud podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 58 odst. 2 písm. b) a § 40 odst. 2 tr. zákoníku uložil trest odnětí svobody v trvání čtyř roků a šesti měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Dále mu podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku uložil ochranné léčení sexuologické ve formě ústavní. Poškozenou pak podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázal s nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Proti rozsudku podal odvolání toliko obžalovaný. Odvolání je podáno v zákonné lhůtě a napadá pouze výrok o trestu. Poukazuje na to, že obžalovaný se již v přípravném řízení doznal a spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení, u hlavního líčení prohlásil svou vinu. Jeho doznání dle jeho názoru výrazně přispělo k objasnění celé záležitosti, když je toho názoru, že znalecký posudek na osobu poškozené zpracovávala podjatá znalkyně, a je toho názoru, že se z jeho strany jednalo o nezpůsobilý pokus. Dopustil se trestné činnosti ve věku blízkém věku mladistvého, je omezen na svéprávnosti, a trpí těžkou poruchou osobnosti. I to mělo vliv na jeho ovládací a rozpoznávací schopnosti, a mělo k tomu být přihlédnuto při úvaze o trestu. Obžalovaný by neměl být trestán za něco, co nemůže ze své podstaty ovlivnit. Aspekt duševních poruch by měl být moderován právě skrz institut ochranného léčení, nikoli nepřiměřeného trestu.

4. Odvolání je též názoru, že trest nereflexuje povahu a závažnost trestného činu, a následek, který jeho jednání způsobilo, dle obžalovaného neodpovídá trestu. Poukazuje na to, že šlo pouze o pokus, s tím, že obžalovaný vůbec nevěděl, jakým způsobem by měl souložit na osobě poškozené učinit, což – dle odvolání – nutně muselo tento pokus vést k nezdaru.

5. Všechny polehčující okolnosti, které odvolání vyjmenovává, by podle něj měly vést k uložení trestu odnětí svobody podmíněně odloženému, což také odvolání – při jinak akceptovaném rozsudku – navrhuje.

6. Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 254 odst. 1, odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku o trestu, proti němuž jedinému bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k následujícím závěrům.

7. Řízení předcházející vydání napadeného rozsudku bylo provedeno v souladu se zákonem a nebyly zjištěny žádné podstatné vady, zejména ne takové, které by měly vliv na správnost a zákonnost přezkoumávaných výroků. Krajský soud postupoval při objasňování věci tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí. Důkazy pak hodnotil podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, takže dospěl ke správným skutkovým i právním závěrům a na odůvodnění napadeného rozsudku lze – až na změnu provedenou soudem odvolacím – v podstatě odkázat. Na podporu napadeného rozsudku, k námitkám odvolatele a jako prezentaci názorů odvolacího soudu lze dále uvést následující.

8. Pokud jde o otázku viny, pak nejpodstatnějším momentem celého případu z hlediska procesního je prohlášení viny obžalovaným u hlavního líčení, ve smyslu § 206c odst. 1 tr. ř., a přijetí tohoto prohlášení soudem prvního stupně ve smyslu § 206c odst. 4 tr. ř. Vrchní soud pouze konstatuje, že v postupu soudu prvního stupně neshledává v tomto směru žádné pochybení, a vzhledem k takovému postupu soudu prvního stupně nemůže ani výrok o vině blíže přezkoumávat.

9. Takovou skutečnost je nutné konstatovat proto, že námitky odvolání, týkající se ve své podstatě jak samotného skutku, tak jeho právního hodnocení, jsou za stávající procesní situace

zcela irelevantní – tedy, jasně řečeno – právně neúčinné. Při procesním postupu institutu uznání viny totiž obžalovaný prohlásí, že je vinen skutkem uvedeným v obžalobě (neexistují skutkové modifikace), a že souhlasí i s právní kvalifikací v obžalobě.

10. Soud na základě (samozřejmě již předcházejícího) studia spisu a jeho znalosti prohlášení viny buď přijme, nebo nepřijme. Podle § 206c odst. 7 tr. ř. soudem přijaté prohlášení viny nelze odvolat, a skutečnosti uvedené v prohlášení viny (jinými slovy souhlas se skutkem a jeho právní kvalifikací) nelze napadat opravným prostředkem.

11. Shora uvedené skutečnosti uvádí vrchní soud především z toho důvodu, že argumenty odvolání ohledně údajně podjaté znalkyně a otázky možnosti dokonání skutku, jakož i představy obžalovaného o skutku, jsou v této fázi řízení zcela nedůvodné, nezasluhující si přezkoumání, resp., je přezkoumávat nelze, neboť všechny se týkají okolností institutu prohlášení viny – tedy samotného skutku a jeho právního posouzení. Jinými slovy, zákon v této situaci nedává obžalovanému právo brojit proti samotnému skutku a jeho právnímu posouzení, když jej předtím sám prohlásil.

12. Takové argumenty se však nemohou uplatnit ani při úvaze o trestu, jak požaduje odvolání, neboť soud prvního stupně – a nyní ani soud odvolací – nemůže argumentům obhajoby v tomto směru popřát sluchu. Nelze tak dospět k závěru, že byla ve věci podjata znalkyně, když obžalovaný souhlasí s právní kvalifikací, která vychází mimo jiné i ze znaleckého posudku dotyčné znalkyně.

13. Není namístě se ani zabývat blíže tím, zda obžalovaný věděl, co chce činit, a zda to bylo možné – obžalovaný byl za pokus znásilnění formou soulože uznán vinným, a svou vinu prohlásil. Skutkovými okolnostmi případu a právním posouzením skutku se tedy odvolací soud nezabýval.

14. Ohledně výroku o trestu však vrchní soud odvolání obžalovaného vyhověl, byť částečně (a zejména) ze zcela jiných důvodů, než jak je prezentovalo odvolání.

15. Vrchní soud je toho názoru, že v případě obžalovaného je skutečně přítomno vícero polehčujících okolností a podmínek pro použití trestu pod spodní hranici zákonné trestní sazby, že bylo namístě jim dát větší průchod, než učinil soud prvního stupně.

16. Obžalovaný se nepochybně dopustil trestného činu (resp. jeho pokusu) ve věku blízkému věku mladistvých, a to navíc za situace, kdy je u něj konstatována porucha intelektu – lehká mentální retardace. K činu se plně doznal, a to již ve fázi řízení přípravného, poškozené napsal omluvný dopis. U hlavního líčení prohlásil vinu. Jeho jednání skončilo v rámci pokusu, nejde tedy o dokonaný trestný čin. Všechny tyto okolnosti nutně vedou k úvahám o možnosti uložit trest pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

17. Při ukládání trestu však bylo třeba zhodnotit nejenom skutečnosti shora uvedené, ale též skutečnosti, které sice ve prospěch obžalovaného nehovoří, ale mohou mít vliv na uložení trestu, při neopominutelné úvaze o uložení ochranného léčení. Takovými skutečnostmi je zejména to, že obžalovaný je osobou s výrazně disharmonickým vývojem osobnosti s dissociálními projevy, se sklony k agresivitě a zejména k sexuální agresivitě, když agresivní sklony projevuje již od dětského věku. Všechny tyto skutečnosti vedly k tomu, že jeho ovládací schopnosti v době páčání činu byly podstatně sníženy, lehce byly sníženy i schopnosti rozpoznávací.

18. Pokud jde o samotný skutek a jeho následky, obžalovaný se jednání dopustil poměrně brutálním způsobem, znásilnit poškozenou se mu nepodařilo pouze díky jejímu mimořádnému fyzickému vypětí v rámci obrany, a navíc ještě, rozezlen tím, že se mu jeho záměr nezdařil, kopl dvakrát poškozenou do hlavy, což samo o sobě mohlo potenciálně mít vážné zdravotní následky.

19. Je tak zcela vyloučeno, aby při tak bezohledném způsobu spáchání činu, a při krajně negativním osobnostním ustrojení obžalovaného mu byl uložen trest odnětí svobody podmíněně odložený. V úvahu přichází pouze nepodmíněný trest odnětí svobody.

20. Prohlášením viny obžalovaný jistě výrazně zkrátil samotné řízení (nikoli nahradil a odstranil jeho nedostatky, jak tvrdí odvolání, když navíc doznání obviněného nezabavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu – viz § 2 odst. 5 tr. ř.), lze mít i za to, že si uvědomuje, že spáchal něco velmi špatného, a v rámci svých možností osobnostních, zejména intelektuálních, toho lituje. Vrchní soud tak souhlasí s použitím § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku při úvaze o trestu, neboť poměry obžalovaného spočívají zejména v jeho psychické stránce, a jeho případné nápravě lze pomoci ještě spíše trestem kratšího trvání (kterým ale musí obžalovaný projít), za současného uložení ochranného léčení, které je v případě obžalovaného rozhodně tím nejdůležitějším faktorem pro budoucí možnost, aby byl obžalovaný vůbec ještě někdy na svobodě. Tomu odpovídá též použití ustanovení § 40 odst. 2 tr. zákoníku, který krajský soud také použil.

21. Ke všemu shora uvedenému vrchní soud uvádí, že v případě prohlášení viny – samozřejmě za jeho současného přijetí soudem – by se tato skutečnost měla při ukládání trestu odrazit výrazným způsobem, neboť jinak by osoby obžalované k takovému postoji nemotivovala. Samozřejmě, že vždy záleží na všech okolnostech případu, vrchní soud tím obecně rozhodně neříká, že kdo se dozná, bude mu „automaticky“ snížen trest pod spodní hranici zákonné trestní sazby ve smyslu § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku.

22. V případě obžalovaného [REDAKCE] jde však skutečně o velmi mladého pachatele, se značným deficitem inteligencí, a nevhodnou skladbou osobnosti, jehož přístup však kající v podstatě je. Je v jeho případě zřejmé, že zdaleka nejdůležitějším bude výkon ochranného léčení ve formě ústavní, a při prvním odsouzení a možné ovlivnitelnosti jeho osoby i negativním směrem není žádoucí, aby byl ve výkonu trestu po delší dobu, byť jak již vrchní soud uvedl, šlo o tak nebezpečné jednání a nebezpečného pachatele, že v úvahu připadá pouze nepodmíněný trest odnětí svobody.

23. S ohledem na shora uvedené proto vrchní soud napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu, a obžalovanému uložil mírnější nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání tří roků a šesti měsíců, které by na jednu stranu mohly být dostatečným odrazem obžalovaného od případné další trestné činnosti, a zároveň možností, aby z vězeňského prostředí „nepochytil“ negativní zkušenosti. Podle běžných zákonných podmínek § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obžalovaný pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou.

24. Samozřejmě, že výroky o vině, ochranném léčení a výrok o náhradě nemajetkové újmy nedoznaly tímto rozhodnutím odvolacího soudu změn, a jsou tak v platnosti.

25. Pouze jako poznámku pod čarou, kdy obhajoba značně zlehčovala nebezpečnost osoby obžalovaného, a to i do budoucna, vrchní soud naopak uvádí, že vzhledem ke svému dosavadnímu životu, spáchanému trestnému činu a obsahu znaleckých posudků z odvětví psychiatrie a psychologie, by obžalovaný do budoucna mohl být potenciálně velice

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

nebezpečnou osobou, pachatelem těch nejzávažnějších zločinů. Bude v maximální míře záležet na tom, jak úspěšné bude ochranné léčení, jeho úspěšnost bude vyžadovat samozřejmě i dobrovolnou spolupráci obžalovaného, a v závislosti na jeho výsledcích předpokládá také vrchní soud další postup, kdy v případě, že by ochranné léčení neplnilo svůj účel, a obžalovaný by zjevně takovou snahu neměl, mohlo by být rozhodnuto o jeho umístění do zabezpečovací detence. Bude zejména na dalších soudech, které se budou v budoucnosti otázkami ochranného léčení u obžalovaného zabývat, aby těmto skutečnostem věnovaly maximální pozornost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

Lze proti němu podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Nutný obsah dovolání je vymezen v § 265f tr. ř. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

Praha 8. srpna 2023

JUDr. Michal Hodoušek, v. r.
předseda senátu:

Shodu s prvopisem potvrzuje